

Druh vnitřního řídicího aktu:	
Sdělení vedoucí Oddělení NSD na základě příkazu k zastupování č. 6/2023	
Název vnitřního řídicího aktu:	
Postup správního orgánu při poskytnutí celkové částky rodičovského příspěvku stanovené zákonem při vytvoření nové rodiny okolo dítěte zakládajícího nárok na rodičovský příspěvek	
Zrušuje:	
Účinnost: od 1. 6. 2023	Účinnost: na dobu neurčitou

Za navrhovatele:	Datum:	Podpis:
Ing. Karolína Jeřábková, vedoucí Oddělení NSD na základě příkazu k zastupování	29. 5. 2023	Ing. Karolína Jeřábková, v.r.
Kontroloval z hlediska formálně právního:	Datum:	Podpis:
Mgr. Monika Lechmannová, vedoucí Oddělení veřejných zakázek a právní podpory na základě příkazu k zastupování	29. 5. 2023	Mgr. Monika Lechmannová, v. r.
Schválil:	Datum:	Podpis:
Bc. Marcela Ottová, ředitelka Odboru zaměstnanosti a NSD na základě příkazu k zastupování	31. 5. 2023	Bc. Marcela Ottová, v. r.

Počet originál. výtisků:	Číslo výtisku:	Skartační režim:
2	1	A

Článek I

Úvodní ustanovení

Toto sdělení je vydáváno za účelem sjednocení postupů krajských poboček Úřadu práce České republiky (dále jen „KrP ÚP ČR“) a kontaktních pracovišť Úřadu práce České republiky (dále jen „KoP ÚP ČR“) při stanovení nároku na rodičovský příspěvek v maximální možné celkové částce dané zákonem při vzniku nové rodiny okolo dítěte zakládajícího nárok na dávku rodičovský příspěvek, a to bez ohledu na počet předchozích pečujících osob a na výši vyčerpané sumy rodičovského příspěvku z celkové částky dané zákonem na totéž dítě původní rodinou. Podle tohoto sdělení se bude postupovat do doby úpravy informačního systému, který umožní stanovit celkovou částku rodičovského příspěvku v případě zcela nové rodiny okolo dítěte v souladu s novým stanoviskem Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen „MPSV“) č. j.: MPSV-2023/82328-750/1.

Článek II

Metodicko-sjednocující pokyn k rodičovskému příspěvku

1. Metodicko-sjednocující pokyn byl vydán v návaznosti na nové stanovisko MPSV č. j.: MPSV-2023/82328-750/1 určené ke sjednocení postupu při stanovení nároku na dávku státní sociální podpory rodičovský příspěvek. Tímto MPSV akceptovalo návrhy na opatření k nápravě ve věci čerpání rodičovského příspěvku veřejného ochránce práv JUDr. Stanislava Křečka obsažené v jeho závěrečném stanovisku č. j.: KVOP-13512/203 ze dne 12. dubna 2023.

2. Na základě stanoviska MPSV s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 21/2017 ze dne 16. května 2017 osobě (rodiči, za kterého se považuje i osoba, již bylo nezaopatřené dítě svěřeno do péče nahrazující péči rodičů), která pečuje o dítě do čtyř let věku, které je nejmladším dítětem v nové rodině, vzniká nárok na rodičovský příspěvek v celkové částce **bez ohledu na to, zda a v jakém rozsahu jej čerpala pečující osoba v předchozí rodině**, neboť celkovou částku rodičovského příspěvku nelze považovat za částku společně sdílenou oběma pečujícími osobami jak z první, tak druhé rodiny. Za novou (druhou) rodinu ve výše uvedeném smyslu se má **zcela nová rodina, která se kolem dítěte zakládajícího nárok na rodičovský příspěvek vytvořila**. Tímto stanoviskem se ruší stanovisko odboru 44 č. j. MPSV-2017/148771-441 z roku 2017. **Dle nového stanoviska bude umožněno čerpání celkové výše rodičovského příspěvku na totéž nejmladší dítě při změně rodiny bez toho, aniž by se tohoto práva nová pečující osoba musela dovolávat v rámci odvolacího, přezkumného nebo soudního řízení.**

3. V návaznosti na výše uvedené, upravuje tento metodický pokyn postup pro správní orgány, které rozhodují o nároku na dávku rodičovský příspěvek, s cílem zajistit čerpání celkové výše částky rodičovského příspěvku nové pečující osobě

při vzniku nové rodiny okolo dítěte zakládajícího nárok na rodičovský příspěvek a popisuje postup jednotlivých kroků v aplikaci IS OKcentrum k dosažení tohoto cíle. Cílem je, aby se v souvislosti s péčí o totéž dítě v aplikaci IS OKcentrum dosáhlo možnosti poskytnout nové pečující osobě čerpání celkové částky rodičovského příspěvku stanovené zákonem, a to bez ohledu na počet předchozích pečujících osob a na výši vyčerpané sumy rodičovského příspěvku z celkové částky dané zákonem na totéž dítě původní rodinou.

Článek III

Základní vymezení podmínky nároku na rodičovský příspěvek

1. V souladu s ustanovením § 30 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 117/1995 Sb.“) rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, má nárok na rodičovský příspěvek nejdéle do 4 let věku tohoto dítěte, a to nejdéle do doby, kdy byla na rodičovském příspěvku vyplacena z důvodu péče o totéž nejmladší dítě v rodině celková částka 300 000 Kč, není-li dále stanoveno jinak. V případě, že nejmladším dítětem v rodině jsou 2 či více dětí narozených současně (dále jen „vícerčata“), má tento rodič nárok na 1,5násobek částky 300 000 Kč.

2. V souladu s ustanovením § 31 odst. 1 a 2 zákona č. 117/1995 Sb. se za rodiče pro účely rodičovského příspěvku rozumí též osoba, která převzala dítě do trvalé péče nahrazující péči rodičů. Za dítě převzaté do trvalé péče nahrazující péči rodičů se považuje dítě, jež bylo převzato do této péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, s výjimkou svěření dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu, dítě, jehož rodič zemřel, a dítě manžela nebo partnera. **Nová rodina vzniká např. při přechodu dítěte z péče od biologického rodiče do péče adoptivních rodičů nebo pěstounů** (vyjma pěstounů na přechodnou dobu, kterým nárok na rodičovský příspěvek nevzniká). **Naopak za vytvoření zcela nové rodiny nelze považovat situaci, pokud dítě zůstává s jedním z rodičů (popř. je tento rodič nadále za rodiče dle zákona považován), a ke změně dojde jen v osobě druhého rodiče, resp. osoby, která se podle § 7 zákona č. 117/1995 Sb. za rodiče posuzuje. Dále v případě, kdy dítě po přechodu do nové rodiny, která začne čerpat celou výši rodičovského příspěvku, se následně vrací do rodiny původní, která již dávku čerpala. Za vytvoření nové rodiny také nelze považovat situaci, kdy dítěti byl ustanoven poručník z důvodu nezletilosti jeho rodiče/rodičů a tomuto poručníkovi náležel rodičovský příspěvek do dovršení zletilosti rodiče/rodičů, pokud poručník, nezletilý rodič/nezletilí rodiče i dítě žili do dovršení zletilosti rodiče/rodičů ve společné domácnosti a tvořili okruh společně posuzovaných osob pro účely přídatku na dítě, ať už dávka příspěvek na dítě náležela nebo nikoliv.**

Článek IV

Postup při administraci žádosti o rodičovský příspěvek nové pečující osoby v programu IS OKcentrum

1. Místně příslušné KoP ÚP ČR přijme žádost o rodičovský příspěvek od „nové pečující osoby“ v rámci nové rodiny. KoP ÚP ČR posoudí, zda má „nová pečující osoba“ v souladu s § 30 zákona č. 117/1995 Sb. na tuto dávku nárok a zda nejde o tutéž rodinu, která ve vztahu k dítěti dříve tuto dávku čerpala. Jestliže KoP ÚP ČR posoudí, že nárok na dávku dle výše uvedeného zákonného ustanovení vznikne a že nárok uplatnila „nová pečující osoba“ v rámci nové rodiny oprávněně, umožní této osobě čerpání celkové částky rodičovského příspěvku bez ohledu na počet pečujících osob, které o totéž dítě pečovaly před touto osobou. Pokud si KoP ÚP ČR v nějakém konkrétním případě nebude jistý, zda došlo ke změně rodiny, danou věc projedná s nadřízeným orgánem.
2. Místně příslušné KoP ÚP ČR, které výše uvedenou žádost přijalo, ji zadá do IS OKcentrum. Po zadání žádosti do aplikace vznikne na žádosti duplicita z důvodu, že totéž dítě již bylo uvedeno jako společně posuzovaná osoba na věci s jinou spisovou značkou. V případě, že na dítě bylo původní rodinou požádáno také o dávku přídavek na dítě, nebo bylo toto dítě jako společně posuzovaná osoba v rámci jiných žádostí o přídavek na dítě či rodičovský příspěvek a u těchto žádostí nebyla doposud změna v okruhu společně posuzovaných osob (dále jen „SPO“) provedena, vytvoří se při vyhodnocení nároku na rodičovský příspěvek „nové pečující osoby“ konflikt v okruhu „SPO“ v rámci těchto žádostí.
3. Místně příslušné KoP ÚP ČR, které přijalo žádost o rodičovský příspěvek od „nové pečující osoby“, požádá KoP ÚP ČR, které vyplácelo/popř. vyplácí dávku rodičovského příspěvku „předchozí pečující osobě“ (za předpokladu, že se nejedná o stejný KoP ÚP ČR), o vyřešení duplicity a konfliktu ve vyhodnocení nároků na tuto dávku.
4. KoP ÚP ČR, které administrovalo/popř. ještě administruje žádost o rodičovský příspěvek „předchozí pečující osobě“, musí nejprve (pokud tak již neučinilo dříve) žádost o rodičovský příspěvek ukončit dle zákona. Pokud žádost původní pečující osoby nebyla v souladu se zákonem ukončena, je třeba v souladu s platnou legislativou vydat rozhodnutí, které bude doručeno původní pečující osobě. V případě, že po ukončení dávky došlo ke zjištění neoprávněného čerpání dávky (z důvodu změny pečující osoby), je třeba zahájit řízení o přeplatku původní pečující osoby. Pokud byla žádost původní pečující osoby ukončena, je třeba v modulu **„kontakt se žadatelem“** v detailu žádosti zaškrtnout možnost **„zamítnout“** a jako důvod uvést **„nepečuje o dítě“**. Tím dojde ke vzniku přeplatku na celé vyplacené dávce původní pečující osoby. Po přehodnocení žádosti o rodičovský příspěvek „předchozí pečující osoby“ a vzniku přeplatku za celé období nároku, je nutné přeplatek vyřešit v modulu

„rozhodování o dávkách“ v části „přeplatky a doplátky“ a následně v části „kandidáti přeplatky a doplátky“. Přes tlačítko „vytvořit nový přeplatek nebo doplatek“ je třeba doplnit údaje do formuláře „přeplatky a doplátky“. Na tomto formuláři je nutné do kolony „odpovědnost za PD“ vybrat „jiný případ“; do části „důvod zahájení“ doplnit „jiný důvod“; do části „splatit do“ uvést datum shodné s datem zjištění přeplatku, do části „způsob vyřešení PD“ je třeba uvést „nevymáhat“ a do části „důvod“ uvést „jiný důvod“. Přeplatek je poté vytvořený.

Testovací IS OKcentrum 29.3.822 (Build 518553) [Ludmila Navrátilová (1 194 641 767) - Úřad práce České republiky]

Přeplatky a doplátky

Výběr měsíců, za které se má vytvořit přeplatek nebo doplatek

Org.j.: CR Úlož.: **Zaklů, Chrudim**

Typ PD: **Přeplatek**

Odpovědnost za PD: **Jiný případ**

Datum zjištění: **18.05.2023**

Důvod zahájení: **Jiný důvod**

Splatit do: **18.05.2023**

Způsob vyřešení PD: **Nevymáhat**

Důvod: **Jiný důvod**

Věc:

Spis. zn.:
Typ věci:
Subjekt:
Žadatel:
Platnost:

Organizační jednotka nového přeplatku/doplátku:
Chrudim-SSP

Seznam měsíců, za které je možné vytvořit přeplatek nebo doplatek:

Měsíc	Stav nároku	Nárok	Ve výplatě	Vyplaceno	Datum vypl.	Real.PD	Rozpr.PD	Promlč.	Zařadit do PD	Typ	Částka PD	PD k řešení	Zbývá
09/2019	Ztráta nároku	0	10 000	10 000	10.10.2019	0	0		☒	Přepl.	10 000	10 000	
10/2019	Ztráta nároku	0	10 000	10 000	12.11.2019	0	0		☒	Přepl.	10 000	10 000	
11/2019	Ztráta nároku	0	10 000	10 000	11.12.2019	0	0		☒	Přepl.	10 000	10 000	
12/2019	Ztráta nároku	0	10 000	10 000	13.01.2020	0	0		☒	Přepl.	10 000	10 000	
01/2020	Ztráta nároku	0	10 000	10 000	12.02.2020	0	0		☒	Přepl.	10 000	10 000	
02/2020	Ztráta nároku	0	10 000	10 000	11.03.2020	0	0		☒	Přepl.	10 000	10 000	
03/2020	Ztráta nároku	0	10 000	10 000	09.04.2020	0	0		☒	Přepl.	10 000	10 000	
04/2020	Ztráta nároku	0	10 000	10 000	07.05.2020	0	0		☒	Přepl.	10 000	10 000	
05/2020	Ztráta nároku	0	10 000	10 000	10.06.2020	0	0		☒	Přepl.	10 000	10 000	
06/2020	Ztráta nároku	0	10 000	10 000	10.07.2020	0	0		☒	Přepl.	10 000	10 000	
07/2020	Ztráta nároku	0	10 000	10 000	12.08.2020	0	0		☒	Přepl.	10 000	10 000	
08/2020	Ztráta nároku	0	10 000	10 000	10.09.2020	0	0		☒	Přepl.	10 000	10 000	

Celková vypočtená částka PD: **-300 000 Kč** Celková částka PD k řešení: **-300 000 Kč**

- přeplatky: **-300 000 Kč** - přeplatky: **-300 000 Kč**

- doplátky: **0 Kč** - doplátky: **0 Kč**

5. Vytvořený přeplatek nebude po „předchozí pečující osobě“ vymáhán. Je tedy nutné pomocí tlačítka „nerealizovat přeplatek“ tuto skutečnost potvrdit. S ohledem na zákon č. 117/1995 Sb., který přesně vymezuje situaci, kdy se jedná o přeplatek na dávce, v této konkrétní situaci nelze dle zákona tuto situaci za přeplatek považovat, nicméně je třeba se s ní vypořádat v aplikaci IS OKcentrum, a to lze pouze v části „přeplatky a doplátky“.

6. Následně je nezbytné v modulu „rozhodování“ dokončit rozhodnutí o žádosti prostřednictvím tlačítka „odejmout dávku od začátku“ a jako důvod uvést „**nepečuje o dítě**“. Dokument rozhodnutí o odejmutí se vytvářet nebude. Důvody na základě kterých bylo k výše uvedenému postupu přistoupeno, je třeba v aplikaci IS OKcentrum stručně uvést u každé ze žádostí, kterých se výše uvedené kroky dotýkají, a to např. v části „poznámky“.

7. Pokud v rámci předchozí rodiny došlo ke střídání pečujících osob (ne rodičů) a každá z pečujících osob tak odčerpala z celkové částky rodičovského příspěvku určitou část, je třeba výše uvedený postup zadministrovat u všech žádostí o rodičovský příspěvek, v rámci nichž byla dávka na totéž dítě vyplácena.

8. Po provedení předchozích kroků je třeba nyní přehodnotit žádost o rodičovský příspěvek „nové pečující osoby“ a o této žádosti rozhodnout v souladu se zákonem. Na základě výše uvedených kroků bude umožněno „nové pečující osobě“ čerpat rodičovský příspěvek v celkové výši stanovené zákonem, a to bez ohledu na počet předešlých pečujících osob o totéž dítě a bez ohledu na dosud čerpanou výši rodičovského příspěvku na toto dítě.

Článek V

Závěrečné ustanovení

Toto Sdělení je závazné pro všechny zaměstnance Úřadu práce České republiky vykonávající agendu dávek SSP.